

HOOFDSTUK 3A TERMIJNOVERSCHRIJDING EN TIJDIGHEID BUITENLAND

De aanvang van de bezwaartermijn en het tijdig indienen van een bezwaarschrift kan voor verzeerden in het buitenland anders worden beoordeeld dan in nationale situaties. Dit komt door (aanvullende) verdragsrechtelijke bepalingen dan wel door een nadere invulling vanuit de rechtspraak van de nationale bepalingen wanneer bezwaarschriften vanuit het buitenland komen.

Het uitgangspunt is, ook voor betrokkenen in het buitenland, de toepassing van de nationaal rechtelijke bepalingen op dit gebied: de lengte van de bezwaartermijn is 6 weken (artikel 6:7 Awb), deze termijn vangt aan met ingang van de dag na die waarop het besluit op de voorgeschreven wijze bekend is gemaakt (artikel 6:8 lid 1 Awb), het bezwaarschrift is tijdig ingediend wanneer het voor het einde van deze termijn is ontvangen (artikel 6:9 lid 2 Awb), in sommige situaties is er sprake van verschoonbare termijnoverschrijding (artikel 6:11 Awb) en het tijdstip van indiening bij het onbevoegd orgaan is bepalend voor de vraag of het bezwaarschrift tijdig is ingediend (artikel 6:15 Awb).

1. Aanvang bezwaartermijn

Voor de aanvang van de bezwaartermijn is van belang of er, in afwijking van de nationale situatie, verdragsrechtelijke bepalingen zijn over de wijze waarop besluiten bekend gemaakt moeten worden dan wel over het moment van aanvang van termijnen. Zowel in EG-Verordening 574/72 als in een aantal bilaterale verdragen zijn bepalingen opgenomen over de aanvang en / of de wijze van bekendmaken van besluiten.

1.1. EG-VERORDENING 574/72

In EG-Verordening 574/72 is voorgeschreven hoe besluiten bekend gemaakt moeten worden. In de algemene bepalingen van deze Toepassingsverordening is hiervoor een regeling opgenomen. Hiernaast bestaan er voor besluiten in het kader van invaliditeit (ouderdom en overlijden) speciale regelingen; ook voor arbeidsongevallen en beroepsziekten is een aparte bepaling opgenomen. EG-Verordening 574/72, en daarmee deze bepalingen, is van toepassing op alle 27 lidstaten van de EU, de EER-lidstaten (Liechtenstein, Noorwegen, IJsland) en Zwitserland.

ALGEMENE BEPALINGEN

De hoofdregel met betrekking tot de juiste wijze van bekendmaken, is neergelegd in artikel 3 lid 3 van EG-Verordening 574/72. Wanneer betrokkene niet onder de (hieronder uitgewerkte) bepalingen inzake invaliditeit dan wel arbeidsongevallen en beroepsziekten valt, is deze algemene bepaling van toepassing. Dit artikel luidt:

Artikel 3 lid 3

Beslissingen en andere documenten afkomstig van een orgaan van een Lid-Staat en bestemd voor personen die op het grondgebied van een andere Lid-Staat wonen of verblijven, mogen rechtstreeks per aangetekende zending met ontvangstbevestiging aan hen worden medegedeeld.

Dit artikel schrijft voor, dat een beslissing via aangetekende verzending met ontvangstbevestiging aan betrokkene verstuurd moet worden. Wanneer de beslissing op deze voorgeschreven wijze bekend is gemaakt, begint conform artikel 6:8 lid 1 Awb de bezwaartermijn de dag na deze verzending te lopen.

INVALIDITEIT

Wanneer betrokkene arbeidsongeschikt is geworden nadat hij in ten minste twee lidstaten heeft gewerkt, waarvan er één een invaliditeitsregeling heeft die als opbouwstelsel is aangemerkt, zijn hiervoor specifieke regelingen opgenomen in artikel 48 en 49 van EG-Verordening 574/72. Deze bepalingen kunnen van toepassing zijn bij in Nederland wonende betrokkenen (dan is UWV het behandelende orgaan en reikt zo nodig de samenvatting en alle beslissingen uit) en bij betrokkenen die in één van de andere hiervoor genoemde 31 landen wonen.

Wanneer betrokkene echter alleen in lidstaten met risicostelsels heeft gewerkt, zijn artikel 48 en 49 van EG-Verordening 574/72 als speciale regeling niet van toepassing; er wordt dan teruggevallen op de algemene bepaling van artikel 3 lid 3 EG-Verordening 574/72.

Toekenningsbesluiten

Artikel 48 van EG-Verordening 574/72 betreft toekenningsbesluiten met betrekking tot invaliditeit. Deze regeling bepaalt zowel de voorgeschreven wijze van bekendmaken als het moment waarop de bezwaartermijn aanvangt en wijkt af van de nationale regeling. Dit artikel luidt:

Artikel 48

Mededeling van de beslissingen van de organen aan de aanvrager

1. De door elk der betrokken organen genomen definitieve beslissingen worden aan het behandelende orgaan toegezonden. Elk van deze beslissingen dient de rechtsmiddelen en beroepstermijnen van de betrokken wetgeving te vermelden. Na ontvangst van al deze beslissingen geeft het behandelende orgaan hiervan kennis aan de aanvrager in diens eigen taal, zulks door middel van een samenvatting waarbij de bedoelde beslissingen worden gevoegd. De beroepstermijnen gaan eerst in op de datum waarop de aanvrager de samenvatting heeft ontvangen.

2. Tegelijk met de toezending van de in lid 1 bedoelde samenvatting aan de aanvrager, zendt het behandelende orgaan een afschrift aan elk der betrokken organen, onder bijvoeging van een afschrift van de beslissingen van de andere organen.

Het eerste lid van dit artikel bepaalt, dat de betrokken organen genomen beslissingen naar het behandelende orgaan versturen, waar het behandelende orgaan een samenvatting maakt en deze doorstuurt naar betrokkene. De bezwaartermijn vangt eerst aan op de datum waarop betrokkene de samenvatting en alle beslissingen van het behandelende orgaan in het woonland heeft ontvangen. Dit betekent, dat, anders dan in nationale situaties, de bezwaartermijn van 6 weken gaat lopen vanaf de dag van ontvangst van de samenvatting en de beslissingen.

Herzienings-, intrekings- en schorsingsbesluiten

Artikel 49 van EG-Verordening 574/72 heeft betrekking op herzienings-, intrekings- en schorsingsbesluiten met betrekking tot invaliditeit. Ook bij deze regeling vangt de bezwaartermijn op een ander moment aan dan in nationale situaties. Dit artikel luidt:

Artikel 49

Herberekening van de uitkeringen

1. Voor de toepassing van art. 43, leden 3 en 4, artikel 49, leden 2 en 3, en art. 51, lid 2, van de verordening is art. 45 van de toepassingsverordening van overeenkomstige toepassing.

2. Bij herberekening dan wel intrekking of schorsing van de uitkering geeft het orgaan dat deze beslissing heeft genomen, hiervan onverwijld kennis aan de belanghebbende en aan elk der organen ten aanzien waarvan de belanghebbende een recht heeft, in voorkomend geval door tussenkomst van het behandelende orgaan. De beslissing dient de rechtsmiddelen en

beroepstermijnen van de betrokken wetgeving te vermelden. De beroepstermijnen gaan eerst in op de datum waarop de belanghebbende de beslissing heeft ontvangen.

Zoals blijkt uit lid 2 moeten deze besluiten rechtstreeks aan betrokkene worden verstuurd waarbij de bezwaartermijn aanvangt op de dag waarop betrokkene het besluit heeft ontvangen.

ARBEIDSONGEVALLEN EN BEROEPSZIEKTEN

Artikel 75 lid 2 van EG-Verordening 574/72 bepaalt de voorgeschreven wijze van bekendmaken van besluiten inzake arbeidsongevallen en beroepsziekten. Dit artikel luidt:

Artikel 75 lid 2

Het bevoegde orgaan geeft de aanvrager rechtstreeks of door bemiddeling van het verbindingsorgaan van de bevoegde Staat kennis van zijn beslissing; het zendt een afschrift van deze beslissing aan het verbindingsorgaan van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan hij woont.

In deze situatie kan een besluit zowel rechtstreeks als via het verbindingsorgaan naar betrokkene verstuurd worden. Wanneer de beslissing op deze voorgeschreven wijze bekend is gemaakt, begint conform artikel 6:8 lid 1 Awb de bezwaartermijn de dag na deze verzending te lopen.

1.2. BILATERALE VERDRAGEN

Een vergelijkbare bepaling als artikel 48 EG-Verordening 574/72 staat ook in een aantal bilaterale verdragen dan wel de daarbij behorende administratieve akkoorden. De betreffende bepaling is wisselend geformuleerd. Een voorbeeld is:

Kennisgeving van beslissingen

1. Het bevoegde orgaan van het land van de woonplaats stelt de aanvrager in kennis van de genomen beslissingen door middel van een in de taal van de aanvrager opgestelde samenvatting, waarbij de door de desbetreffende organen genomen beslissingen zijn gevoegd. Deze samenvatting bevat eveneens de rechtsmiddelen en beroepstermijnen, welke in de wetgevingen van de beide landen zijn voorzien.

De beroepstermijnen gaan eerst in na de dag waarop de aanvrager de samenvatting heeft ontvangen.

2. Vervolgens deelt het bevoegde orgaan van het land van de woonplaats het bevoegde orgaan van het andere land de datum mede waarop het beide beslissingen ter kennis van de aanvrager heeft gebracht, onder bijvoeging van een afschrift van zijn eigen beslissing en van de samenvatting.

In de Landenmappen op de Instructie Internationaal staan de verdragen en bijbehorende administratieve akkoorden. Hier kan nagekeken worden of met een land over de wijze van bekendmaken van besluiten en / of de aanvang van termijnen afspraken zijn gemaakt.

LET OP: er zijn ook verdragen waar alleen inzake ouderdom en overlijden (en daarmee voor SVB) de wijze van bekendmaken van besluiten en de aanvang van termijnen is geregeld. Deze bepaling is niet van toepassing voor UWV. Als voorbeeld kan gekeken worden naar artikel 26 van het Administratief Akkoord met Marokko. Deze bepaling staat onder Hoofdstuk 4 inzake Ouderdom en overlijden; bovendien wordt in artikel 26 expliciet SVB genoemd.

1.3. OVERIGE SITUATIES

Wanneer er geen verdragsrechtelijke bepalingen van toepassing zijn inzake de bekendmaking van besluiten dan wel de aanvang van termijnen, zijn de nationale regelingen van toepassing. Dit betreft zowel landen waarmee Nederland geen verdrag heeft afgesloten als landen waarbij in de Hoofdstuk 3A UWV-richtlijnen bezwaarproces, Termijnoverschrijding en tijdigheid buitenland, versie 1 november 2010

betreffende verdragen en bijbehorende administratieve akkoorden hiervoor geen regeling is opgenomen.

2. Ontvangst besluit bepalend

Voor situaties waarin de verzenddatum onduidelijk is dan wel het besluit niet op de juiste wijze bekend is gemaakt, volgt uit de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep wanneer de bezwaartermijn aanvangt.

Wanneer de beslissing niet op de voorgeschreven wijze bekend is gemaakt, echter betrokkene de beslissing wel heeft ontvangen, begint de bezwaartermijn volgens de Centrale Raad van Beroep (uitspraak van 22 augustus 2001, LJN AD5019 en USZ 2001/263; uitspraak van 31 januari 2003, LJN AF5753 en RSV 2003/93; uitspraak van 24 december 2004, LJN AS2413) te lopen op het moment dat betrokkene het besluit daadwerkelijk heeft ontvangen.

Wanneer een besluit op de voorgeschreven wijze bekend is gemaakt, echter de datum van de verzending niet duidelijk is, vangt de bezwaartermijn aan op de dag van daadwerkelijke ontvangst. Dit is door de Centrale Raad van Beroep bepaald in de uitspraak van 9 april 2004 (LJN AO8672).

3. Verschoonbare termijnoverschrijding

In de nationale jurisprudentie is invulling gegeven aan wanneer er sprake is van verschoonbare termijnoverschrijding. Hierop is een aanvulling voor buitenland situaties.

Artikel 6:9 lid 2 Awb bepaalt, dat een bezwaarschrift tijdig is ingediend wanneer dit voor het einde van de termijn ter post is bezorgd én het bezwaarschrift niet later dan een week na afloop van de termijn is ontvangen. Uit de wetsgeschiedenis van (de wijziging van) artikel 6:9 lid 2 Awb blijkt, dat de wetgever gekozen heeft voor een week juist om rekening te houden met de langere duur van de buitenlandse postbezorging. De wetgever heeft echter tevens onderkend, dat de termijn van een week in bepaalde situaties toch onvoldoende kan zijn voor verzendingen vanuit het buitenland. Onder omstandigheden kan in deze gevallen een beroep worden gedaan op de verschoonbare termijnoverschrijding van artikel 6:11 Awb. Volgens de Centrale Raad van Beroep (uitspraak van 31 mei 2007, LJN BA6714 en RSV 2007/240) is hiervoor wel vereist, dat betrokkene het beroepschrift heeft verzonden op een tijdstip én met gebruikmaking van een middel, dat niet het ernstige risico in zich draagt voor een overschrijding van de termijn van artikel 6:9 lid 2 Awb. In de bij de Raad voorliggende situatie had betrokkene het beroepschrift een week voor het einde van de termijn (en daarmee twee weken voor het einde van de termijn ingevolge artikel 6:9 lid 2 Awb) en per aangetekende post verzonden.

Een voorbeeld vanuit de jurisprudentie waarbij door de rechtbank Amsterdam (uitspraak van 14 mei 2008, LJN BD1979) is geoordeeld, dat niet is voldaan aan de door de Centrale Raad van Beroep gestelde vereisten waardoor er geen verschoonbare termijnoverschrijding is. In deze zaak heeft betrokkene het bezwaarschrift twee dagen voor het einde van de termijn ingediend en daarbij heeft betrokkene voor een wijze van verzending (niet per expresse) gekozen wat een niet te verwaarlozen risico in zich draagt, dat het bezwaarschrift niet binnen een week na verzending wordt ontvangen; volgens de rechtbank Amsterdam is ook niet gebleken, dat betrokkene het bezwaarschrift niet eerder ter post had kunnen bezorgen.

Hiernaast is het vaste rechtspraak van de Centrale Raad van Beroep, dat het gebruik van een onvolledig adres niet kan leiden tot een verschoonbare termijnoverschrijding. In dergelijke situaties heeft betrokkene moeten begrijpen, dat een dergelijke onvolledige adressering het niet

onaanzienlijke risico in zich draagt, dat het bezwaarschrift niet tijdig zou zijn ingediend (uitspraak van 31 januari 2003, LJN AF5753 en RSV 2003/93; uitspraak van 9 april 2004, LJN AO8672)

4. Doorzendplicht en tijdige indiening

In artikel 6:15 Awb is de doorzendplicht opgenomen wanneer een bezwaarschrift naar een onbevoegd orgaan wordt gestuurd. Hierbij is tevens geregeld, dat de datum waarop het bezwaarschrift bij het onbevoegde orgaan binnenkomt bepalend is voor de tijdigheid van het ingediende bezwaarschrift. In sommige bilaterale verdragen is deze doorzendplicht expliciet geregeld; in overige situaties is de nationale regeling van toepassing.